

DÜŠEVNI LIST

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prêkmurske evang. šinjorije reditel
i vödávník: FLISÄR JÄNOŠ, Murska Sobota.

Rokopísi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mêsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsäki ev. dühovnik i vučitel.

Na svétek reformácije.

Hári Lípót evang. dühovnik.

Hválo dájmo našemi nebeskomi Oči po Jezuší Kristuší, da se je Njemi vidlo po delavnosti Luther Mártona čisti návuk materécérkvi nazájpostaviti. Z Melanchton Fülöpa têmi rečámi pozdrávlamo 31-ti oktober, kak reformácije začétni dén.

31-ti oktober! Veseljá i zmáge svétek, ár je tô začétni dén tisti veliki i znameniti dogódkov, šteri so spreménili žitek i morálo národov, zákone i ustáve držáv, žitek i blájženstvo držin, naprêidênje ználosti i šóle.

Luther Márton je bio tisti môž, ki je tisto, štero je milijon i milijon düš želélo, za štero se je tak dosta lüdi borilo, čistóčo návuka materécérkvi i sloboščino düšnevêsti spravo i zagvüšo človečanskomi národí. Luther je veliki bio, kak znanstvenik, ki je z svetlostjov svojega znánja i módrosti v dosti srcaj vužgo znánja ogen; Luther je veliki bio, kak jezikoslovec, ki je z nemškim prevodom biblije stvôro nemški kulturni jezik; Luther je veliki bio, kak govornik, ki je z ognjom svoje rêči dosta poslühšávcov i délavcov dóbo za svoje svéto delo. Ali mi Luthera ne dičimo, ne čestimo, ne cenimo záto, ár je on veliki, znameniti človek bio, nego záto, ár je on Boží človek bio, on je od Gospodnoga Bogá bio vöodebráni, naj krščansko materécérkev očisti od krívoga včenjá,

naj lüdém spoznati dá čisti Kristušov evangeliom. Nam je pa spravo ono pravico i čést, da sebé léko za evangeličanske krščeníke vadlújemo.

Evangeličanskomi krščeníki bití, za proteštánuša se vadlúvati je velika dika, ár ki se tüdi v srci za evangeličanca čüti, tisti dobro zná, da je on po Jezuší Kristuší Bože dête, i njega vu nebésaj žitka koróna čáka.

Evangeličance so skoron bole krvávo pregnajali, kak prve kršane ob prilíki poganskoga pregánjanja za časa rimski casarov. Jezerojezér proteštánušov so zavolo njihovoga vadlúvánja orópali od čésti, od premožénja, od domovine, od žitka. Dosta naši očákov, naši verebratov so v temnice zápri, mučili so je, na grmádaj so je zéžgali, žitek so njim vkraj vzéli. V Europi skoron vsáke držáve zemlò je proteštánušov rdéča krv pořábalá, od toga krvnoga prelejávanja nam govori zgodovina Francije, Špánije, Itálie, Austrije, Madjárske. Dopunila se je nad njimi Jezušova rêč, štero je ednók svojim vučeníkom pravo: „Da bi z svéta bilí, svét bi, ka je njegovo lastivno, lübo, da ste pa në z svéta, nego sem vás jas odébro z svéta, za toga volo vás odürjáva svét.“

Ali naši očácke so vseedno med krvávim pregánjanjom verni ostali k Jezuší i té čisti evangeliom, šteroga so spoznali za pravico i fundament svoje vere, so nigdár në zatájili, nego za pravico, za svojo čisto vero so pripravleni bili vse prená-

šati i pretrpeti, ešče smrt gorivzėti od ne-srčni pápincov.

Nájbole i krvávo je preganjo proteš-tánuše rimski pápa, ki sebé za Krištušo-voga namestnika drži na zemli, i njegovi slêpi i zagriženi hlápci. Za jeretnike, za krivoverce, za nekrščane so nás imenúvali i nás ešče dnesdén tak imenújejo, túdi zevčeni lúdjé, ki bi pa mogli teliko znati, da smo túdi mi krščanje. Rimski pápa i pápinski popevje so naše očáke na vsak način nazáj ščeli dobiti za pápínsko církev. Ali či so tó ščeli doségnoti, zakaj so prle nê dokázali, da je naše včenjè nê právo, nego krivo? Zátó nê, ár evangeli-omskoga návuka pravice i včenjé nišče nemore zatajiti i spremeniti, kak so tó nê mogli včiniti farizeuše z Jezušom Kristušom. I ár so z Svétim pismom nê mogli našega vadlúvánja istinitost zatajiti i spremeniti i tak naše očáke nazájdobiti za pápínsko církev, zátó je rimski pápa goriponúco vóze, grmáde, pregnanstvo, sáble, da bi je z tēmi vničo. Z tēm činēnjem i ešče z drúgimi prispodobnimi narédbami je pa rimski pápa samo tó pokázo, da v njem ne živé Kristušov dūh i lúbézen, da se on ne briga dosta za dúševno čistóčo krščanske cěrkvi, nego samo za svojo svet-sko oblást i bogástvo. Jezuš Kristuš je

svojim vučenikom nê dao sáblo v rokô, da bi z orožjom premágali svēt, nego nas-protno je tó pravo Petri: Obrni tvoj meč nazáj vu mesto njegovo, ár vsi, ki meč vzemejo, od meča poginejo. Zátó dúhov-niki naj ne bodo krvniki, nego milošče i mira glasitelje.

Prôti tēm strašnim i krvávim pregan-janjem pa proteštantizem ešče živé i nê je vničeni. Njegovi naslednicke batrivno ne-séjo naprê evangelioma zástavo. Hvála vam, vi batrivni i junáški môžje i ženske, ki ste svojo evangeličansko vero bole lú-bili od premenlivi kinčov etoga svēta. Hvála vam, da ste prôti pápínskoj dúšev-noj diktaturi dúšnevěsti sloboščino glásili. Proteštantizem je velike junáke, trpeti zna-jóče krščane rodio, kakše pri nobenoj drú-goj krščanskoj cěrkvi ne nájdemo. Ponos-no lēko nazáj glédamo na svoje verebrate, na junáke našega vadlúvánja, ponosno se lēko vadlújemo za evangeličance, ár evan-geličanec biti je rēsan velika dika i poštenjé.

Pápinstva hūdo preganjanje i krvništvo je nê moglo vničiti evangeličanskoga vad-lúvánja. Z máloga semena je veliko drēvo zraslo, i račun njegovi naslednikov vsáki dēn rasté. Lúdjé začnejo previditi, da právo krščanstvo edino v tistoj cěrkvi jeste, v šteroj evangeliom čisto glásijo i sakra-

Trê deklin hištória.

Pisala Gyarmathy Žigmondova. — Poslovenčo Flisár
Ján o š, vp. vučitel.

(Nadaljévanje.)

2.

Katíca je slúžit šla, v-sôseden váraš se je vdinjala; gvant njé je že notri spakivani vu eden béli karni (pléčnjek), v gojčno v zorje de šla. Tá pôt je edno vóro hōda peški; hajl na konci njé je ono, štero jo od dōma odtrgnel. Te slédjen dēn je tak túžen i dōnok kak hitro ide, včasí se za bregé skríje tó blážno sunce, pa ešče kelko mam pred seboj? Popádne vrči frúško hiti prôti onomi mesti, štero pred njov vso lepoto vkúp zvrši. Med orátjov zemlōv liki edno záglozdo, májo eden máli trávník, na srēdi nanjem jeste edna velka loška grúška, štera košnato razpresté rázno velike věke i štera je jedíno drēvo vu határi i kak edno zvōnrédno, stáro drēvo vu

erdéyskom „Rákóczija drēvo“, od šteroga, kak od vnōgi drúgi se právi, ka je Rákóczy poglavár pod njim počívao, gda je oranjeni proti Váradí počívao; počínek ga je otavo i na on spōmenek je poglavár tam nihao on lépi prestér (pokróvec), na šterom je počívao i z šterim je zdá mále cěrkvi oltár pokriti.

Tak je med čarnov orátjov zemlōv on máli zeléni trávník zdá na sredini ápriliša rávno tákši, kak z zlatimi nítmi zašlingani i prešiti zeléni báršon na oltári. Na sredini z-bélim cvětjom ospána grúška, kak edna grozno velika korína, stébla pa k-bronci prispodobna, licojna je knjé antiqua kehelj.

Trávníka vōski kúkél (špic) se vu med dvema pečinoma vō cūrěčoj vretini dokonča. Katíca z-vretine záimle vrč vodé i pod „Rákóczy“ drēvo nesé; okōli njé po celom határi orjéjo, na zōči bodóčem breški je brútliv; eden nōvi kríž je pozdignjeni med ovimi. Krotka deklína se na

mentume po Jezušovom zrendelüvanji vö-
obslüžavaju.

Tüdi tô vidimo, da proteštántovske
države vodijo v kulturi, v znanosti, v teh-
niki, kak Anglija, Nemčija, Holandia, Dä-
nia, Švédská, Norvégija, Švica, Finska,
Ameriške Severne države.

Proteštántizem tüdi posvétí človeče
delo, zemelsko dužnost. Rim. katolicizem
tô vči, da krščeník či popolen ščé biti, naj
ide v klóšter, naj se ogiba svéta. Nê!
Proteštántizem tô právi, krščeník naj v
etom svéti spunjáva Bože zapôvedi i lübéz-
nosti dela. Eden oča, ki z znojom svojega
obráza pripravla vsákdenéšnji krüh za
svojo držino, edna mati, ki se briga za
svojo deco, ki cêle noči pázi na svoje
betežno dête, dosta bole svéto delo opráva
pred Bôgom, kak pa tisti barát, ali nüna,
ki sta žitka bremena i težave nigdár nê
poznala i sprobala.

Tüdi je krivo tisto včénjé rimskoga
pápo, da državo tüdi pod svojo oblást ščé
podjármíti. Naš Zveličitel strogo opomina
svoje vučenike, naj si svetske oblásti nig-
dár ne želéjo, nego ki med vami veliki i
prvi ščé biti, tisti naj slüži drúgim. Rimski
pápi so se nê ravnali po Jezušovi rečáj i
včénjê, svetsko oblást so si želeli, tô že-
lejo tüdi dnesdèn, vmešávají se v državne

zadêve i pravice, záto so dosta krvávi
bojov i krvnoga prelêvanja povzročili med
národi, dostakrát med krvnimi brati. Pro-
teštántizem pa glási slobodščino države i
po svojem návuki vči i vzgája svoje ver-
nike za pobožne krščane, za stanovite
karaktere, za dobre državláne, ki so dužni
poštüvati državne zákone, za svojo cêrkev
samo tô prosi, da smêjo svojim vernikom
Božo rêč i verske pravice v cêrkví i v
šóli v materskom jeziki glásiti, tak ščéjo
biti lojálni državláni, dokeč pápinski kle-
rikálizem med národi vekivečni revolucij
ogen vužiga, kak je na tô primer Špánija,
Mehika.

Drági verebratje! Na spominski dén
reformácije, 31-ga oktobra ne smête po-
zábiti preminočnost naše cêrkví. Glédajóči
na tiste uspehe, štere je človečanski národ
doségno pod vodstvom proteštántizma na
verskom, morálnom, znanstvenom, sociál-
nom, tehničnom i političnom pôli, tak z
veseljom léko právimo: evangeličánc, pro-
teštántuš biti je dika i poštenjé.

Hvála Tebi, vsemogóči Gospodni Bôg,
da si nam z pomočjov našega velikoga
reformátora Dr. Luther Mártona spravo
naše čisto krščansko evangeličansko vad-
lúvanje.

tê nôvi kríž zglédne i globoko si zdêhne. Odzajaj
za njôv močno bič pôči: „ohá hõ, Možár!“ g'ás
se čüje i eden šegav dečko Mihály Marci Andriš,
se tak obráča nazá z-plügom, ka gjünci vdovíce
trávník kláčiyo. Biča pôkanje, čáitvanje i znôva
vrézani brázd spár napuni zrák i ete sprotoléšnji
glás vö dopuni škvorjancov prijétno spêvanje.
Te mláde deklíne srdcé se celô napuni z-etov
stáre môči krasnostjôv i prsi njê pozdigáva,
žitka nágib obiné cêlo vsabodôčnost: Dober
Bôg, da je lépi tvoj svét!

Gori zoráne brazdé, „tak dabi nogé dobila
vsáka grüda“, se žive vídijo: stô i stô, v-ocelnoj
sveklošči gibajóči filčic jeste na nôvom prestori;
či se človek, ali govedo k-njim približáva, malo
gori zletijo, ali v-drúgom megnenji pá doli
sédejo na brazdé. Medtém se na kráji trávníka
z-bajavnov popêvkov eden škvorjánec prizdigáva
vu zrák. Katica ga gléda, z-poglédom ga sprevája
vu višino, pesem se ešče itak čüje, ali filček je

že samo, kak edna máta gomiba, potom ga požré
plavajóča béla sívost, nika je nê viditi žnjega,
samo li pesem je čüti ešče bole bajavno. Vu
onom megnenji, kak tiho gráta, liki edna doli
lúčena labda letí doli na trávníka krajec; ta
mláda deklína li hitro tam postáne i získáva
ono mesto, odkud se tê prijétni pèvci gori
pozdigávajo? I kak se tak vu detinstva lèhnejóčo
blájžentvo vtoní, naednók njê nezrečena bolezen
stiskáva srdcé: ka bode vütro etakšega hipa? —
Rávno tak bodo spêvale ftice, tak zeléni bode
trávník, tak de se kópalo cvétja puno drêvo vu
bliščéčoj sveklošči . . . ali ona teda že nebode
eti! Okóli se zglédne i vídi, ka zdá že med gori
z-oránov zemlôv li samo edna kitica ostáne v-
prêlogi i tô je njíhov faláčec zemlé. Pa njím je
jedíno té faláčec dao na zimô krüh. Istína, ka
so tak láni, kak v-prvéšji létaj, tüdi nê meli préžne
márhe, ali da njím je oča tesáč bio i tomi
ednomi kmeti sohé tesao, litere i iména gori

Na pôt.

Šoštarec Franc ev. dühovnik v Subotici

Gda deca idejk v šolo i vò šole i se smejejo, zmenjajo, tak se vidi človeki, da je sprotoléte v jeseni. Nazáj si misliti na preminoča vremena, na naše detinstvo, gda smo se správlali vu šolo; stube, hodnik, klopi, kèpi, kníge, školnik, naši šolski pajdáše, vse to zbúdí vu senci globoko čústvo. Dosta vsega pozábi človek, kak staréši gračúje, ali detinska, šolska dela so vsigdar friška. Eden lépi pogléd, gládjenje po líci, kak nás je znalo obeseliti i kak smo se znali zbojati, zosagati od vsakše malenkosti!

Deca se pripravljajo v šoláj za žitek. Dónok se dostakrát tak vidi, ka so nikaj né pripravljena za teškóče življenja. Gda pridejo vihérje, vrtéci žitka, gda nikaj nepomore, né visíka ználost i modrost, né trónuš, ni bogástvo, té se vidi, ka moremo tákše vrédnosti i tákšo moč iskati, štera nás nigdar ne ostávi. Jedina moč, štero nemre spotréti nikši zgubiček, nikša nevolá, ni stiskávanje, to je: zida na Bogá. Zrok vse nesreče je, ka se svét kraj obrno od Bogá. Ne voščénost, zgrablivosť, vmorstvo, bojne, vse to je záto, ár se svét ne boji Bogá. Vsáki človek je kak nesreča, kak potréta véka, či se ne nevé vüpati vu Bogi.

Na žalost, svét šcé brezi Bogá živetí. Záto je pa spadnolo človečanstvo tak trinok globoko.

Jedino vrástvo je za celi svét, naj bode več sreče i blájženstva, ka našega Stvorítela i zapovedníka, G. Bogá moremo bogati, pred njim se poniziti. Či sem král, ali sluga, či vojsko vodím, ali metle rédim, tó je vseedno. Pred Bógom tó má vrédnost, kak delam. Srdé, dúševno čistočo gléda On i né moj položáj. Vu Njegovoj róki je náš šorš. Smrt spotere modrost, bogástvo, ználost, gizdost i se vò smeje trónušov. Či šcéš našemi národí dosta dobra, či šcéš, naj bodo tvoja deca blagosloveni, té njim bojdí apoštol, té vceplávaj božo lúbénost vu dúše, i vči národ Bogá moliti. História vči, ka tisti národje so nájnápře prišli, šteri so nájveč čteli Svéto písmo, šteri so se znali nábole vüpati vu Božoj lúbénosti. Anglijo, Norvégijsko, Švédíjsko, Dánijsko, Nemčijsko, Švicarsko, Hollandíjsko itv. je evangelium zdígao na višino bogástva i kulture. Vsáka držáva se zrušila, gde né bilo bogábojznosti. Vera vu Bogi je dála proteštantskim národom veliko batrivnost, ka so šli na mórje, né se bojávši smrti, ni stiskávanja, ár so znali, ka je Bóg nazóči, on pomore, on je i vu vihéri nazóči. Bogá bojznost je stvorila dobroto, poštenjé, lúbénost, pravičnosť.

Bogábojéci človek se nigdar ne boji nepřijátelov, né nevol, ár zná, ka je Bog žnjim. Samo se Bogá moremo bojati, što se njega boji, ne vüpa húdo činiti nikomí i vu nikšem táli, ár zná, ka ga Boža roka pokáštiga. Severno Ameriko je puritánušov i Herrnhutov dúh zdígno na

zdúbao, tomí drúgomi pri smrtinom pripetjé križ narédo i osnájzo, i té so njemi za tó njivo zórali, polsko delo odpravili, gnoj vò. i pòv domó zvozili i tak so táživeli, ali ka má bídti poetomtoga? . . . I kém jakše je popévaov zráki škvorjánec i kém veselé so pokali bíči, tém vékša žalost je ožmetila mláde deklina srdcé: naednók so se njé skuze zbúdíle v očaj, z róbcom si je zakrila obráz.

Zdá so záčali plüge, bráne na kòla skládati i gjünce k-kòlam prégati. Mihály Andriš je pá tak obrno réd, ka so gjünci né ono zemlò klačili, štera je njegova, nego je je pá na trávník povrno. Kak zaglédne to skuzéčo deklino, zadrezno se je i v síli je né znáo kaj bógšega činiti, pítao je deklino: — Zaká pa jóčeš, Katica?

Sósed, kí je za róno včino „iskro“ i tó velikodúšno z-dvajsetimi krajcarí vò pláčao, ga je spòto, ostro je pravo dečki:

— Tó bi pač mogao znati, ka zaká jóče! Próti brúti vi je kívno.

Andriš se je lékno, vréla krv ga je obvezéla na obrázi, šteri je tak zadosta erdéči bio, i zdá se je edna dobra misel zbúdíla vu njem, edna tákša misel, za štero de njemi tá lépa deklina vu celom žitki zahválna, ár zahválnost né od za včinjene dobróte velikosti visí, nego jedíno od toga, nakeliko v plemenito občüténja grünt spádne. Andriš je z-bičnjekom dregno sóseda i kázao je na nespráhtšene kitice zemlò i erkao je: Bogme se lehko jóče sirotna gláva.

— Nika práviš, sinko! — Potom se je k-kmetom obrno: — Znáte ka? od edne brázde več nedojde ednoga po ednom, či vsi notri stópimo vu vdovice Pál Papp Ferencove zemljico . . .

— Nameni naj nezgori! — je skričao te šegav dečko i krepko pòči z-bíčem, je nájprvle

veliko visino, ki so se do práha ponizili pred Vsemogočim. Južna Amerika je bogatěša, kak severna, ali je preveč zaostála, ár nega biblijskoga božega dŭha med národom; Mussolini je zapovedao, ka se Svétopismo more korenito, dobro včiti v šoláj, i z tém je osigurao bodočnost bole svojemi národi, liki sto fašizma. Vsakoj držávi, vsakoj šoli i vu vsakoj familiji bi to trbeło nájprve navčiti, ka se lejko vŭpamo vu Bogi. Nega tak stálnoga, gvŭšnoga, liki boža obečanja; na peldo: „zovi me vu dnévi stiskávanja, oslobodim te, i tí me bodeš dičo.“ Vsakšĩ zná ne edno, ne sto, nego jezero jezér peld naprê dati, gda je Bôg pomogao vu nevôli, vu stiskávanji, či je bio zváni i prošeni. Záto zvati, prositi moreš Bogá, či si vu nevôli. To moreš navčiti nájprve tvojo deco, tvojo familijo, rodbino, tvojo vés, ja celi naš kráj, naj se vŭpa v Bôgi i naj knjemi ide v vsakšem dugovánji. Neboj se, on se ne navoli tvoje prošnje, on te ne odtira, nede pravo, zakaj nedáš mira.

Z peldov vči deco i drúge. Zôpstom práviš: deca moja drága, idte vu cêrkev i lepô se molte Bogi, tí pa kak oča i vért domá ostáneš i kadiš. Zôpstom tanačŭješ, deca moja, trézni, pošteni, dobri lŭdjé bojte i tí kak vért i oča si pijánec, nepošten, hŭdi stvor. Od koga se náj navči dobroga obrpvim tvoja deca? Od tébe. Tí moreš peldo dati. Tí moreš z držinov vkŭp idti v cêrkev, tí moreš, kak gospôd familije pa-

ziti, naj deca ne psŭjejo, naj se ne svajŭjejo, naj nebodejo nevoščéni, naj lepô Bogá molijo. Dosta se zná pripovedávati od veliki várašov, od dalěšnji krajín, od bojne i tak dale. Ali jeli gučiš od toga, kak te je Bôg pomagao v bojní, v nevôli, na pôti, kak ti je Gospodín Bôg dao blagoslov i srečo. Jeli znáš tvojoj deci notri vcepiti, ka gda ti odideš, se nemoreš nikomi vŭpati, samo božoj milošči, ka gda bodeš na smrtinom lěsi, samo g. Jezuš more biti tvoja pomoč. Jeli si navčilo tvojo deco, ka se oni nemorejo nê na vérstvo, nê na peneze, nê na znánje, nê na tébe naslánjati, nego jedíno na Bogá? Či si vse návčilo tvojo deco na světi, vsako meštřijo i vse znánost i nê si návčilo na pobnžnost, té si njim nikaj ne dao, oni so samo fušerje žitka. Ni edna mati, ni eden oča nê so dobri roditelje, či ne pelajo k g. Kristušĩ svoje dece. Svět se záto rŭši, ár deca nepobožno gorirastéjo, Bogá zanemári, odŭrjáva svět.

Nesreča je, ka starišje mislijo, či peneze, svetsko bogástvo dájo, ka do njim deca srečna! Kak se v tom grozno vkanijo. Dosta starišov jeste, ki na smrtnoj posteli požalŭjejo, zakaj so dálí samo svetska dela deci, božega zákona so pa nê notrivpisali v njihove dŭše! Dosta jih jeste, ki vu starosti se strosijo, gda si na roditelje mislijo i gda se njim pregrdi svět, gda nikše radosti nenájdejo v nikom, té právijjo, mojoj nesreči so zrok moji roditelje.

zácao orati. Njegov glás, biča lôžč i on erděci obráz se je globoko notri zgnězdo vu deklíne srdcé i gda je i njihova zemla tŭdi z-ovimi glihno sprášena bila, je sôsedom lepô zahválila njihovo dobrôto, zahválnost je bár jedíno k-dečki čŭtila, ár je celo delo njemi prišlo v-pamet. I ka je poetom vu srdci čŭtila, njê je nê poléhšalo od rnditelske hiže odhájanja boleznosti.

3.

Katica je za krátki čas uprav čŭtila, ka je tŭhinski krŭh presoleni i trdí. Náimre on krŭh, šteri je njê prišao v-tál. Brezi tožbé je trpěla grobianstvo, ešče se ji je mati nê sômnila njénoga trplénja! Vêm je Katica lehko blájžena, ár je zdravi kotřig; ali eta ova je bogme nesrečna ár je kôdiš, tá žé vu etom žitki sirota nede mela nikše radosti. I ka naj sirotica, rômarjca dônok má kakšo radost i veseljé vu nesrečnom žitki, je mati vsigdár z-zahválnostjôv prijéla, gda njê

je ta mlájša či — štera je blájžena, ár je nefalinčna — překdála nikelikó slŭžba na „iskre“ račun. I tá sŭrko plašcatoga obráza, erděča, debela rônarica, či duže — se je vsebole notri vtonila vu ono mísel, ka ki zdrave kotřige má, more za te rône tŭdi delati i za njê se skrbeti, i tak tŭdi je več i več nágiba čŭtila vu sebi za lěpo oblěko.

Tak nema vu nikom drŭgom nikše radosti, je mislila Katica i niti nê vzéla na pamet, ka ona za toga volo kašlá, ár je „iskri“ kŭpila tulipánlěpi pruslik na prsi, pa bi se ona tak nebi prehladila pri dobro toploj péči. Ali siroče, da je pa tak trnok želéla eden cifrasti prsnjek! Ona ešče má zadobiti vu svojem žitki radost, — si je mislila, i srdcé se njoj je napunilo z sladkim blájženim občŭténjem: On blájženi sprotolěšnji dén, z-škorjancov spěvanjem, z-biča pŭkanjem i... i dônok je ona dosta srečněša i blájženěša, kak nebôže njéna nevolna sestra, štero nigdár

Žalostno, grozno je, či deca mála ido v šolo lačni, slabokrvni, božno oblečeni. Do srcá stepé našo dúšo, gda málo dēte z-jočom-piačom ide v šolo, v svēt. Bojí se! Bojaznosti je vzrok: nevē, ka je Bōg znamí, ka nás Boža rōka obráni. Ne pūstí v žitek tvoje decé neoskrbleno; glédaj, naj v dúši čistí, velikí, močni grátajo, v těli pa zdravi naši lūdjé, i nájprve tvoja deca!

„Ár rožjé našega vojskūvanja je nej telovno; nego zmožno v Bōgi na porūšanje trdni mejst.“ (II. Kor. 10, 4.)

K vojaškej slūžbi sliši rožjé. Tō je potrebno vu bojnaj zemelski kralōv, ali tūdi vu boji za vere Kristušove i njegoví vítězov. I dōnok tū je velika razlika: „rožjé našega vojskūvanja je nej telovno“; nej močna rōka i oster meč, nej oblást i jálnost. Naš Vučitel nam je odkrito povedo: Moje králestvo je nej z etoga svēta; moje králestvo je nej na oblást postávljeno; jas se z pravícov borim za pravico. Rávno tak veli eti njegov velikí apoštol: naše rožjé je nej telovno; nej oblást i sila, nej láž i ogrízavanje, nego pravica i lūbézen. Ali kak dostakrát je rožjé kršćanske cěrkvi i njěni voditelov telovno bilō! Z ognjom i mečom so se borili, tak da bi Boža rěč i Boží Dūh nej bio zadosta. I dōnok rávno eto rožjé je zmožno pri Bōgi, naj raztūši žnjimi gráde šatanske Pavel je to doživo pri zmáganji

nišče nevzeme za ženo... Tákšega hipa je veliko zahválnoš občūtíla vu sebi, ka je ona zdrava.

Vu svoje slūžbe prvój polovici leta se je naišla z-Andrišom na senji; te šegav dečko, ka rávno naj má kaj govoriti, jo je pito:

— Ka spošleš domō, mála Katica?

Deklina se je ná tō nedovédno pitanje strsnola. — Bōg moj, da je dober té Andriš! — mislíla si je i preci je tūdi vōpovédala. Malo je žerjáva grátala, pogléd proti zemli nagnola i z-zastávlanim glásom sramežlivo erkla:

— Vi, Andriš, ste vsigdár tak dobri bili... Bōg vas naj blagosloví... nigdár vam nemrem pozábíti, ka ste te... či pōmnite, on slédnji dén z nami dobra včínili... tak me je bolelo srdcé, ka je v-prélogi ostála naša zemla... ali proti večéri ste me z-dobrotov oběselili... Gospodin Bōg vas blagosloví ešče na ovom svēti!

I potom vsigdár, gdakoli sta vkūprišla, je tá deklina zahválno glédala na njega, tak da je k-koncovi svēto vervao vu sebi, ka je njemi veliko zahválnoš dužna i ka je on zaistinom jáko dober. (Dale.)

Evangelioma v rimskom casarstvi, Luther vu vrěmeni reformácije. I tūdi mi bomo doživeli, či távržemo telovno rožjé.

Gda so Zwikaoski proroki v Wittembergi začali rúšiti i nišče je nej znao pomočti, ni sam Melanhton nej, je Luther ostavo Wartburg, naj nazájpostávi mér. I on ga je nazájpostavo, jedino po predganji Bože rěči. Vu svoji osem „Sermoni“ sledéče erčé od toga: „Summa Sumarum: Predgo bodem, pravo bodem, píso bodem, ali z močjōv nikoga ne bom silo, ár vera more volno i neprisiljeno gorivzěta bidti. Vzemte si od méne példo. Jas sem prōfistano pápi, odpūstkam i vsēm pápincam, ali nej z silov, nej z jálnostjov, nej z rúšenjom, nego jedino z Božov rečjōv. Eta rěč, či sem spao, ali dobre vōle bio, je telko dozágnola, ka je pápinstvo tak slabo grátalo i ni eden vladár nej mogo žnjega telko dolipotřětinigdár, kak ona. Nej sem jas napravo, jedino Rěč Boža, štero sem predgo i napiso, je delala i etakše napravíla.

Ár Gospod, Bog naš, nás poničítí dá i z britkov pitvinov napoji, ár smo pregrěšili proti Gospodni.

(Jeremija 8, 14.)

Jeremijáš je bio glásitel Bože strašne sōdbe, štera je obri Izraela pridti mogla. On je že naprě vido vu dūhi; kak protivén národ vu držélo vdérja i kak mestančari se vu zagrajene varašé silijo i tam ne nájdejo obrambo, nego od Bože rōke bičūvani, od gláda i peštiša mantráni na nikoj pridejo. „Bōg nás je z britkov pitvinov napōjo, ár smo pregrěšili proti Gospodni.“ I za pár lét sledí je te prorok jočič sedo na razvalinaj váraša i tužne skuze točo nad nevolov svojega národa. Je nej od Jeremije dosta vékši, sam Boží Sin, gda je z prorokskimi očmi naprě vido to pridōčo sōdbu nad Jeruzalemom, z skuznatnimi očmi jočič se tōžo obri grěhov svojega národa? I ešče dnes se zaman jočejo židovje pri razvalinaj njihove stáre cěrkvi. — Oh da bi li mi spoznali milošče eto vrěmen, vu šterom smo zdaj! Té bi se Božega srda britka pitvina, kak vu Mári nigda, vu nápitek žitka i v zveličanja miloščo preobrnola.

Farar Anstein nam sledéče pripovédáva od ednoga potūvanja po Niluš-i l. 1932: Po muslimánski držélať severne Afrike i po máloj Ážiji

pelajo poti skre vnôgi razvalin, nigda cvetéči kršćanski gmân, cêrkvéo. Tô dá zrok človeki na premišlávaje. Té gmajne i cêrkvi so pod mečom Izláma spadnoie vu razvaline i či bi že prvle nej príave bílé, bi Izlám nej mogo nastánoti i bi je nej tápomeo. Potúvanje skôz Egíptoma nam dá opominanje, gde je bila ona smrtina klica, štera se je že od začétká noírvikornila vu té gmajne. Tô je bíló med drúgími to nepremišelno gorivzétje poganski návad vu Božo slúžbo, po šegéj poganskoga bolvančúvanja, z stebri, kêpi, z nekončni popévkanji, pocesijami i zvúnejšnjiimi précimbami. Zakaj tô vse? Reformátorje so nás vöpripelali z mráčne i skazlive précímbnosti na sveklo glášenje i nazveščávanje veséloga poselstva od jedinoga zveličanja vu Gospon Kristuší. One gmáne so vöposúšiti daie žitka vretino Bože rejči i záto so mogle na níkoj pridti.

Svètek reformácie je svètek biblije, križa Kristušovoga i evangeličanske cêrkeve.

Na etom dnèvi tebé opita tvoja biblija: jeli sem z práhom pokriti hištorični napišek, ali pa krúh žitka za tébe?

Na etom dnèvi tebé opita križ Kristušov: jeli si Bogà grehov odpúštšajočo miloščo në vzeo zaman?

Na etom dnèvi tebé opita evangeličanska svéta mati cêrkev: jeli lübiš mené na vsáki áldov z gotovim, lutherskim, srčnim prestojom?

Trôja pitanja. — Ka odgovori na njé tvoje žívlènje 1937. oktobra 31-ga?

Redovník (barát) s-svojm vernim prijátelom.

(Ednoga nemškoga pozáblenoga pisátela veršuš. Povo-grščo Payr Šándor, poslovenčo Flisár Jánoš.)

Prázen ino ostávleni
Stojí Ágošte klôštra hram.
Brtalan, te stári páter,
Sam jedíni prebiva tam.

Dúšo njemi teží žalost,
Nega, kom' bi se potôžo.
Nedo čüli tô ti mrtvi,
Či bi jo pred njé položo.

Eden indašnji priátel
Je, kí se žnjím tú zdrzáva;
Pri tom išče trôšt, vúpanje,
Toga túžno prigledáva.

Redovno okóli pônôči
Ide, gda ga má' zvon zové,
Na molítev opomina,
Kak regula spiše naprê.

Po dúgom, tihom trnáci
Sam vu sebi skrofa dale
I vu cêrkvi ga čakajo:
Veren priátel: orgole.

K-njim sí séde ino z-žvegléo
Lêpi glás vönaberé žnji,
I té veren priátel žnjím
Tak vküpglasno zuni, doní.

Ali tô je drúga nôta,
Nê tákša, kak v-klôštri doni:
Márie i svélcov pesem
Vu toj nôti več nezuni.

Od Jezuša pesem je tô,
Vere, lübézni svét' himnus,
Šteroga spêva pobožno
Verebojüvnikov kôruš.

V-Itálijo nemški bojnik
Je prinesao tô svét' pesem,
Z-globokov ranov je prišao,
Z-dúhom navdehnjeni vu vsem.

Pod lebkov prs, ober srdca
Je meo edne mále knige,
Vrêli küš je pridao ešče
Na njé skrvávlene táble.

Potom je pa v-téli vtrêti,
Oslableni, svét ostavo.
Na Gospodna se nihávši,
Se je k-Bôgi v-nébo spravo.

Té pesmi je Martin brátec
Rad popévao navdüšeni,
Inda tam gori vu grádi,
V-Kóburgi i v-Wittenbergi.

Čüj bár, kak org'le brnijo,
Velke žveglé kak grmíjo:
„Trdi grád je naš Bôg zmožni“, —
Pečine nogé dobíjo!

I oblocke se zglásijo,
Cérkvi néba, feob se gible,
Od stári stên prestrahšeni
Rúm se od nji odebije.

Nôva pesem i nôvi düh
Prehodi ves svêta srdcé,
Z-kmíce stáne, obüdi se,
Stári postánejo mladje.

Ednók kak si z-priátelom
Zgovárjata edno polnôč,
Z-têla na pesmi perôti
Dúša hiti k-Bôgi idôč.

Prste na orgolaj držéč,
Z-očmi v-nébo gledéč spêva:
„Oh Gospodne, slugo tvojga
Odpústiš zdâ že z méroma.“

Ide glás proti oltári —
Navláki, tiho gor' k-nébi,
Kak zvoná glás pri večéri —
I zdâ je vse tiho v-cérkvi.

Ništerno drágo kaménje z Lutherovi spískov.

Tô je ešče daleč nê kršćanstvo, či se od
toga právi, ka se naj čini i ka nê, ali ka je
dobro i ka nê, nego či se zná: ka je Kristuš i
ka on čini.

*

Kristuša králestvo nema dela z zmožnimi
svétimi lüdmi, nego z slabimi siromáki grejhšniki.

*

Nega vékšega Božega srda, kak tô, či ka-
ma ne pošle svoj evangeliom, tam more sam
grêh, blódnost i kmíca bidti, tam se tô dela, ka
se ščé. Ali prôti tomi nega vékše milošče, kak
či kam svoj evangeliom pošle, ár tam sleduje
sád i blagoslov.

*

Nepokornost je smrt i vrág sam, štera eden
máli grêh za velkoga i teškoga čini. Ali pá:
grôbi grêhi se odpústijo, či na tô istinskopokô-
ročinênje sledi.

*

Nika nemremo tak žmetno od sébe vervati,
kak tô, ka bi svéti bili.

*

Mi se zadosta mámo včiti z vere vu celom
našem živilênji.

Či se nikák na smrt zdéla, njegovo srdcé
dónok nema méra, dokeč se nevüpa podati pod
miloščo.

*

Dokeč Bôg ne obrné svoje oči vkraj od
naši grêhov, ja od naše pravičnosti i jákosti i
nás za pravične povê za vere volo, štera je vu
njegovom Sini, tečas smo zgübleni.

*

Vera, štera se ne méri brezi naši najmênši
dobri dêl, ne spraviča, ja ona je nê vera. I dô-
nok je nêmogôče, ka bi vera brezi stáljni, vnôgi
i veliki dobri dêl bila.

*

Vera je edno živôče dugovánje, človeka
zaščista nôvoga naprávi, preobrné volô i ga vu
cêloj bivosti premené; ona séga do fundamenta
i postáne popolno ponôvlenjé človeka.

*

Jedino vera spraviča i jedino lübézen živé
pravično.

*

Vera i lübézen je cêla bivost ednoga krš-
ćenika. Vera vdábla, lübézen dáva: vera prine-
sé človeka k Bôgi, lübézen prinesé Njega k člo-
veki. Po veri si dá od Bogá dobro činiti, po
lübézni čini on dobro z lüdmi, ár ki verje, on
vsa dugovánja pred Bogom drži i je bogat i
blájženi. Záto vse, ka živé i čini, ravna na dob-
ro i na hasek svojemi bližnjemi i vsa eta čini
vu lübéznosti, kak njemi je Bôg včino po veri.
Tak dobro vdábla odzgoraj po veri i dobro dá-
va tü odspodi vu lübézni.

„Ár neznajôči Božo pravico i svojo
lastivno pravico iskajôči opravití, pra-
vici Božoj so se nej pôdali.“

(Rim. 10, 3.)

Mi dobro občútimo, ka naše živilênje i či-
nênje pred Bogom drúgo more postánoti. Ali tô
se more na svojem rédnom mesti zgoditi. Z tém
nedoségnemo mér, či mi Bogi nikaj posébnoga
ščémo dati, ali včiniti i naj si bô, ka se z svoje
môči potrudimo dobri i pobožni postánoti. Tô
ne pela k cili, nego Bôg nam je vu njegovoj
milošči edno dosta ležêšo pôt pokázo, po šte-
roj zveličanje vu Jezusi lahko zadobimo. I tô je
nej drúgo; kak detinsko podánje vu veri pod
Božo miloščo. Mi slobodno lahko pridemo k
Jezusi tak, kak smo. Jezuš ne laže! On sam nam
zagvüša, ka je tô ta čista istina. I ovo, tak naše

živlènje drůgo postáne. Edna svéta důžnost nás čáka. Bůg želè, naj tákša vera tůdi sád prizáša, ovak je ona nè istinska, nego skazlivost. More se nad nami lůbèzen, potrplènje, prijáznost, čistóča i pravičnost videti. Kak stojimo mi vu tom? Obůje potrebůjemo: ponizno vero — i močno vůpanje.

Mi evangeličáni niti nevèmo, od kákšega bremena nás je Luther rèšo. Ka je bilò z odpůstki i z molènjom relikvij (ostanki) vu oni vrèmenaj? Na vsisvètcov dèn so lůdjè navádo meli v Wittembergi, vsakši vu grádsko cèrkev iditi, na štere cèrkvi dveri je sledi Luther svoji 95 verski pravíc vōzacreko. Tam je bilò vnožina hèrešnji i prebráni relikvij vkůperprinešeni. Vladár Friedrich te mōder jih je, ešče kak veren sin stáre rimske cèrkvi, za dráži pènez spokůjo. V 1518 leti je nè menje kak 17.443 falátov tákši relikvij bilò vu Wittembergskoj cèrkvi vkůpna-nošeni i med njimi vnōge resnično čůdne. Tam so se lahko vidil svétoga Tomáša poplatje, šteri je prej žnjimi v Indijo potůvo. Svétoga Bertalana koža z obráza, ki je po pripovèstaj ogůljeni bio. Ja, tů so se najšili ešče ostanki od gorèčega grmá, z šteroga je Bůg z Mozešom gůšao; slama i senò z betlehemski jásel itd. I ki je vse tò molo, onomi je (dugo je trpelo, dokeč so tò vkůper prečteli) nè menje, kak 127.722 lét i 116 dni odpůstka bilò dáno, to je obečano. — Kak nači nas vči Kristuša čisti i svèti evangeliom!

Spōmenek ti mrtvi.

Za evangeličanskoga človeka je nè prvoga novembra dèn ti mrtvi. Vu Nemškomorsági pèldodenem (pa tůdi vu naši cèrkváj) je zádno nedelo cèrk, leta svétek spominanja od ti mrtvi. Vu severni ev. orsagáj pa vu vsakoj gmáni je na drůgom i drůgom, vu žitki gmáne znamenitom dnèvi svétek brůtiva. Na etí svétkej pa tůdi nevužgèjo svèče na grobaj (svèčo návjišje na kolede vužgèjo spodobno božičnomi drèvi), nego na lepò vréd vzètom cintori Božo slůžbo držijo. Na svétki ev. cintora je tak nè sprehod brůtiv, nego cèrkev. Nè senja plac, nego molitvi hiža. Ne sliša se žnjega ènckajōče smejánje, nego Bogá dičèča pesem.

Svétek evangeličanskoga brůtiva je záto tak vu časi, kak vu formi tůdi sploh drůgi, liki rim. kath. dèn ti mrtvi. Na dèn ti mrtvi kmično ostánjeni ev. grobi tak neoznamenůjejo tò, ka

evang. človek nebi dužen bio preštímati spōmenek ti mrtvi. (Žalost, pri nas v tom táli nega več razlike i z drágimi vencami, pa z vnožinov svèč se eden pred ovoga terejo.)

Jeli ti preštimaš spōmenek ti mrtvi?

Nezagrajeni cintori, na šteri lahko vdiljek kláči živazen i vse prevlečè trnje, ščetájje, i akacije, so nevrèdi k irèni evangeličanskoga brůtiva.

Pošťuj grob tvoji mrtvecov!

Májó pa ti mrtvi tůdi drůgi spōmenek.

Májó herb ti mrtvi. Znábidi edna mála hižička, znábidi edno pár falátov pohištva, znábidi edno pár brázd zemlišča. Kak žalostno je, gda človek tò vidi, ka se herbažje tak grizèjo na herbi, liki psi na porobi. Te eden drži eden konec, te ov drůgi konec i tečas vlečèjo, trgajo, pernájó se, dokeč skoron vse na nikoj pride.

Pošťuj spomenek tvoji mrtvi z tèm, ka se nebodeš svajůvao na njihovom herbi!

Májó pa ti mrtvi ešče tůdi drůgi spōmenek. Jeste tůdi dűhoven herb. Znábidi edna biblija, ali edna pesmena kniga. Od zvōna je že nè kakša lèpa kniga. Táble njène so znūcane, papérje njèni vōhodjo, litere so na dosta mestl tázapráne že, ka jo komaj mogoče čteti. Na njènom prèdnjem stráni je tam písalo tvojega očè, ali tvoje materè.

Jeli pošťuješ svéte knige tvoji mrtvecov.

Nesmiš je z tèm preštímati, ka je žnjimi pokopaš vu grob, nego z tèm, ka je z blagoslávljáōčim pošťovanjem nūcaš dale.

Keiko hiž jeste, gdé žè nikomi nè trbè roditelov stáre biblije i pesméne knige. Na sto so prišli mesto nji vōtli románi. Ali znábidi svojo vero zatajèči otroki so je lūčili vu kōt i zakláchili v práh z mrtveca oskrunèčov nesmilnostjov. Jeli preštimaš svéte knige tvoji mrtvecov?

I jeli tak osnávlaš tvoje otroke, naj preštímajo po tvojoj smrti tvoje svéte knige?

Dosta pretrosllvoga je povedao Prosper Rajaobelina, ete mládl teolog z Madagaskára, gda je pred dvema letoma vu Evropi hodo. All nábole pretrosllvo i nábole sramotlno je tò bilò, gda je pripovedávao, ka on, te mládl krstšenik je prišao k evropskim starinskim krstšenikom več lůbèznosti, globokèšo vero iskat i najšao je nevervanost, odůrjávanje, poganstvo.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ár drúgoga fundamentoma nišče nemre djáti zvün toga, ki je djáni, ki je Jezuš Kristuš.“ (I. Kor. 3, 11.)

Správišče Gustav Adolfa drúštva. Jugoslovensko Gustav Adolfa glávno drúštvo svoje V. letno správišče i ôsvetnost t. l. nov. 6. i 7. bode melo vu fari Crvenka (Bačka).

Svêtek reformácije. Naš g. púšpek so goripozvali vse župne urade na tó, ka okt. 31-ga bode evangeličanski svêt svetio 420 létnico onoga dogodka, ka je Dr. Luther Márton na oči-vestnost dao svoji 95 pravíc. Ár ete svêtek letos na nedelni dén spádne, záto ga vsaka gmána tèm ôsvetnêke mora posvetiti i offertorium toga dnéva Luther Martona zvêzi prêkpústiti.

Visiki cerkveni obisk. President nemško-ga Gustav Adolfa drúštva, universitetni profesor Dr. Gerber Janoš z Leipziga so se s svojov gospov pár tjédnov v Sloveniji zdržávali i so obiskali túdi našega g. púšpeka, ob šteroj priliki je zágrebečka gmajna tomi odličnomi gosti lépo svetlúvanje vadlúvala.

Morávci. Morávská fara je z vrêlostjov i lúbéznostjov očákov do svoje cêrkvje vöpostávila nôvi pozváni list za dúhovnika i na tó sept. 5-ga si je vküpglásno svojega administrátora Kúhár Franca zebrála za dúhovnika. Te vsamogóči Bôg naj darúje njemi môč i radost, da bode svoje pozváne z vrêlostjov i náshajno spunjáavo Bôgi na diko i gmajni na blagoslov!

Hodoš. Imenitniva vučítela, † Dieneš Šándora i Fenyveš Károlja, vrêden naslednik pri Hodoškoj šoli Vértész Aladár šolski upravíteo je v pokoj djáni. Žmetno nam je, ka edna bivša hêrešnja evang. šola je brez evang. vučítela ostánola. Z pripoznanjem i z zahválnostjov se pa spomenémo z vernoga delanja toga dobroga vučítela. Léta njegovoga počívajna Bôg naj blagoslovi!

Obiskávanje Bože slúžbe. Póleg zrendelúvanja vučenja ministra šte. 39778 od 14. nov. 1936 so šolarje dužni rédno obiskávati Božo slúžbo i tó z lúdski šol i z nižji zlôčov šrédnji šol morajo obiskávati Božo slúžbo decé (ali nedelsko šolo), z višji zlôčov šrédnji šol pa glávno Božo slúžbo. Tó naznánjamo tak rodítelom, kak šolskim orgánam i verovučítelom, ki so túdi odgovorni za rédno obiskávanje.

Lêpi dár. Apačka raztorjenost je dobila 300 Markov (okoli 5250 din). Lendavska mála fara pa 100 Markov (okoli 1750 Din) od nemškoga Gustav Adolfa drúštva. Hvála túdi na etom mestí tomi neobtrúdjenomí skrbnosíteli stiskávaní verebratov.

Vjedínane držéle. Z 13 mil. negerski prebíválcov orsága je 5 mil. protestantov.

Turobni glási. Zádjni mêsec so se z Pucónske fare odselili vu večnost: Zorko Edit v Predanovci, stara 10 let; Bencák Marija v Bokračí, st. 16 l.; Drvarič Vilma, roj. Banfi v Pužavci, st. 35 l.; Veren Ivan v Sebeborci, st. 68 l.; Mikola Franc na Vaneči, st. 72 l.; Novak Janoš na Gorici, st. 77 l.; Škrilec Štefan v Lemerji, st. 65 l. — Naj májo sladtek grobski sên i blážno goristanênje.

Znameniti dátumi v oktober meseci. 1468 oktobra 2 ga je mrô Gutenberg Jánoš, gorinájditel drukanja knjig. — 1529 oktobra 2 ga je bila med Lutherom i Zwinglijom hêrešnja disputácija v Marburgi. — 1472 oktobra 4 ga se narôdo st. Cranach Lukáč, málar več Luther kêpov. — 1502-ga oktobra 8 ga so nastavili wittenbergsko vsevučilišče, čteroga je túdi Luther bío profesor. — 1531 oktobra 11-ga je spadno Zwingli Ulrik. — 1648 oktobra 11-ga je mrô I. Rákoczy Jurij. — 1492 oktobra 12 ga je odkrio Kolombuš Ameriko. — 1845 oktobra 12 ga je mrla Fry Elizabeta, „angyalka temlic“. — 1648 oktobra 24 ga so zvézali westfálski mér, s šterim se je dokončala tresetilétna verska bojna. — 1781 oktobra 25 ga je dao vö II. Jožef potrplivosti zrendelúvanje. — 1517 oktobra 31-ga je prebio vö na dveri wittenbergske grádne cêrkvje Luther Márton ti 95 pravíc. — 1631 oktobra 31-ga so pregnali z svoji domov proteštante Salzburga.

Turobni glási z Gor. Slavečke fare. Odselili so se vu večnost: Celec Štefan, z Dol. Slaveče, star 47 let; Kisilak Jožef z Gor. Slaveč, st. 61 l.; vd. Kúreti Ana, roj. Svetanič iz Sotine, st. 74. l. i 2 otroka. Naj počívajo sladko i blážno! Ti žalúvajóči pa si naj počínêjo vu Bôžem svêtom ravnajni. Do bláženoga pávidénja!

Samovolní dári. Na goridržánje Dúševnoga Lista: Šiplič Elemér Vaneča 5 din, Banfi Štefan Pužavci 4 din. Topla hvála.

Pošta. Podpisani vanečki roják nam t. l. okt. 7-ga nasledúvajóč piše: Visiko poštvani g. Dúhovnik! Prímlite moje srčne pozdráve, štere

vam pošilam z ete Francuske krajine i celoj našoj stopédesét létnoj fari. Nadale se vam zahvaljüjem na rédnom pošilanjü „Düševnoga lista“, šteri je edina pomoč i trošt moja eti daleč med drüge vere ljudmi. S kak težkim srcom čakam té edini naš evang. list, šteroga moja düša nájbole potrebüje, ár ovak bože reči tak nindri nečüjem. Meni te Oča nebeski záto pomága, ali edina žalost mi je nájbole, gda pride té blájženi dén „Nedela“, ka nemrem pridti gori v Gosp. sv. hišo i tam sklüčiti moje roké na molítev, ár eti okóli naše evang. cérkvi nindri nega. Ali jas vsegli moje dužnosti Gosp. Bôgi eti v mojoj hiži spunjavam. Predrági g. Dühovnik, poslao sem 10 Din. na Gustáv A. Drüštvo i 10 Din na cérkev, štere dári dobite po moji starišaj. Nadale prosim g. Dühovnika, da se naj spomenéjo na té blájženi svétek veresloboščine, na svétek Reformácije zevsé nás, šteri smo tak daleč od bože hiže. Ešče bi ji proso rad malo prostora vu Düševnom listü za té máli prvi moj veršuš, ár potom mislim, ka de večkrát noso moje misli naš Düševni list tá daleč, daleč k našim bratom i sestram. Zdá pa ostánem eti daleč, kak veren evangeličan. S pozdravljenjom Alexander Bencik. Istinska hvála za lépe i čedne redi, pa tüdi za dár. Večkrát sklenem vu mojo molítev vse naše lübezničke, šteri si vu tühinskom pripravljajo svoj živiš, ali pa kak vojáci morejo domovino slüžiti. Veršuš sem djao vu naš nôvi kalendari, šteri vsedugoné bode zgotovleni. Z toplim pozdrávom. *Barbarič Karollina, Francúzko.* Z radostjov sem čteo tvoje genlive reči, štere svedočijo tvojo lübézen k mi omi rojstnomi kráji, gde si nihála dráge svoje roditele, sestre i brate, lépo püconsko cérkev i fárno žensko drüštvo, katero vse ti je v státnom spominü. Želém ti jas tüdi s slednjimi rečami tvoje sladke mame: sam Bôg te naj nadale vodi, čüva, blagoslávla!

Ka novoga? Naša vláda se je spremenila, pét stári ministrov je odstopilo, šest pa na novo pristopilo. — Naš národní poslanec g. Benko so vöstopill iz JRZ stranke. — Vodja Hrvatov Dr. Maček je s srbskimi opozicijskimi voditelji skleno sporazum, po šterom se naj naprávi novi volilni zákon, nova ustáva i nova koalicijska vláda, štera naj zagvüša ednáke pravice Srbom, Hrvatom i Slovencom. — Na konci septembra je obiskao Mussolini prvič prijáteljsko Nemčijo. Bio je tüdi v Krupp fabriki v Esseni, štera je nájvékša i najmodernejša v Evropi i gde od

mále iglice do nájvékši štükov vse delajo. Záčüdo se je tü ednomi kovačkomi kalapáči, ki je 1500 ton žmeten. V Hannoveri so njemi kmetje darüvali ednoga lepoga konja. V Berlini, gde se je nábralo više milijon ljudü, sta z Hitlerom gúčala v iméni 115 milijonskoga národa. — Japonsko-kitájaska bojna že štrüti mësec tečé naprej. Kitájci so samo okoli Šanghaja zgübill 57.000 ljudü. Tá bojna, štera je dragša od svetovne bojne, košta dnévno 10 milijon dolárov, kak je eden kitájski vseučilišni profesor kalkulerao. — Bivši angleški kralj, vojvoda Wicdsorski se je z ženov naselo v Nemčiji; v Pešti je samo za edno večérjo pláčao 136 pengöjov (1360 Din). S toga se vidi, ka ne živé rávno po síromaškóm. — Nemški vojni minister maršal Blomberg je odišo v Portugalijo, gde v bližini tečé španska bojna. Nemci právijó, ka je šo tá na „sabadšág“, ali što bi njim to vervao! — Na Poljskom je strájkalo 53 000 školnikov. — V Parizi pri belóm dnévi so bivšega ruskoga generala Millera komunisti zgrabili, zvézali i odpelali v Moskvo. Kak se vidi, Stalin se že tüdi lástne sénce boji, ár je dao svoj generálštáb odseliti iz Harbina v Irkutsk, gde se bole na varnom čütijo. — Na otoki Sahalin so Japonci zaprli 60 komunistični urádnikov, ki so tam iskali nafto. — V našoj državi je 3 milijon analfabetov; brezposelni vučitelji pa flangirajo po cestaj. To je resan kulturni škandal. Pri zádnji namestitvi je v Sloveniji dobilo slüžbo 180 vučitelov, a med njimi je samo eden evangeličan, sedem pa ešče lejko čáka. Právijó, ka so iz nikše klerikalne pisárne v Maribori etak bili priporočeni: „Ni! Evangeličan!“ Za vzgájanje naše dece samo po naši verski školáj bi potrebovali ešče 40 ev. vučitelov! Gde je tü v praksi drüga zapoved Jezusa: „Lübi bližnjega, kak samoga sebé!“

Spurgeon, ete veliki predgar Bože reči, je ednok etak pravo mladini: „Bárbi se li eden nôvi Luther zbüdo med vami.“

*

Fonóvte se vu Kristuši, eto má evangeličansko krstíšanstvo praviti vezdášnjemi pokolènji.

Podpérajte „Düševni List!“

Evangelium v Itáliji

Naprejdáva: SILVÁNUS.

Pietro i vsi Medici-i, prôti šterim je národa srd vu plamni vövdaro, so pobegnoli. Národní sôd jih je za odávce povedo, edno žumo pejnez obečo za njihove glavé i vso imánje i vrédnost njihovo vkrajzéo. K francuskomi králi so pa edno odposlanstvo poslali, pod vodstvom San Marco kloštra priorja i Savonarole, ki so z njim závezek sklenili i francosi so se nazáj domô pôbrali.

Po pregnánji Medicijov je zdaj Savonarola postano dühovni vod teo fiorenske republike. On je záto na dale ostano te siromaški barát, molo i se posto, premišlavo i píso vu svojoj klošterskoj celici, predgo vu cêrkví i je níkšo svet-sko čést nê vzeo. Ali národ i partája, ki je zdaj na vládo prišla, so vu Savonaroli svejega pro-roka i svétoga človeka vidle i nezmerno vüpanje vložile v njega, ka vu resnici je Savonarole rêč bila vu vsakšem držávnom pitanji i deli mero-dájna, i odlôčna. Na njegov tanáč se je nazáj-postávila stára, slobodna ustáva, prebránjeno zapravlástvo, grêšno živilenje i oster morái gor-postávlení. Florenc bi mogo po njegovom mišlê-nji eden Boží váraš postanoti, i sredina ponov-lenjá cêrkví na pobüdjenje právoga kršćanskoga živilenja i morála med národí. Na ednom vu dóm-sko cêrkev vküperpozvánom varaškom gjü-lêši etak erčé Savonarola: „Bôg sam ščé bidti tvoj král, oh Florenc! Držáva poetomtoga na bôgabojazen more bidti pocimprana i koreniti se vu národa volí. Edna držáva je témbole moč-na, kémbole je dühévna i témbole je dühévna kémbole se k Bôgi prikapči. Z Bôgom vu méri, oh Florenc, postáneš bogat vu zemelskom i düh-ševnom i perôti tvoje zmožnosti vöprestrêš obri cêle zemlé.“

Ete rêči so med národom takši náshaj do-ségnole, kak da bi z nebés prišle; ár pravico má on zgodovinár, ki erčé: Nika nemre vnožine natelko zadobiti, kak govorênja zmožnost ednoga svétoga spoštilüvanoga možá, ki dugovánje slo-boščine vodi. Tak se vu Florenci vse preobrno-lo. Po plemenitom dühí toga baráta Savonarolo se je ta po nepravičnoj pôti správlena vrédnost i dobrôta nazájdála, ti najhúši protivniki se vö-zmêrili i edna blájžena lübézen napunila lüdstvo vu zemelskom i nebeskom. — Vu odpovêdanji od ti zemelski je Savonarola vsêmi naprê hodo.

Od barátov je nej samo zvünêšnje zemelsko siromaštvo želo, nego túdi ono dühévno, štero svoje nárvêkše bogástvo i kinč pri križi toga Razpétjenoga najšlo i vu nebésaj má.

Vu toj ideji sta Savonarolo poséбно dvá baráta podpérala, kakti Franc Domenico i Sil-vestro Marussi, ki sta na telko vervalo vu njem, ka sta pravila, ka prvê spádnejo angelje z nebés, kak pa, ka je Savonarola pravo, bi se nej spuni-lo. Vnôgi plemenitáški mladénci so stôpili vu klôšter. V Florenci je zabávam i plesi konec bio včínjeni. Deca od Savonarola pobüdjeni so oko-li hodili i so vkrajpobéráli od moškov kárte i kocke. Pred karnevátom (fašenski véčar), šteroga so dosejgamao z veľkov parádov, na konci v pijanosti i krvávi bitjaj obslúžávali, mladénci okôlihodili i národ prosili, naj odpovejo toj pre-kunjenoj šatanskoj slúžbi. Tô se je túdi zgôdilo. Lüdje so njim tádáli kárte, kocke, šminke, ma-ske, frivojne knige i vse tém slična. Z vsega toga je na fašenski dén na pláci edna veľka grmáda bila vküpnanošena, pri navzočnosti varaškoga tanáča i národa vužgána i vu bêlo oblečena mladézen je pa med trombôntanjem i popévanjem pobožni pësem procesijo hodila okôli ognja.

Odkud je meo te prôsti barát takšo môč obri lüdstva? Tô môč je zadôbo od poznanja Bože rêči, z dühá sv. Písma. Eden proroški düh je živo vu njem, ki se je z Bože rêči, z písem prorokov i apoštolov hráno. — Dönok za krátko malo se je vse preobrno-lo. Skrivne protivnike je Savonarola žé dávno méo. Tô so bili prijáteli slobodnoga, neodvisnoga živilenja, tak zváni Arrabiati. Pri národí, šteri je Savonarolo visiko pošlúvo, so obrvim nej mogli nikaj doségnoti, ali rozmére so pomali vedno bole za njé grátale prijétné. To obečanje za pobôgšanje vérstvene stáve, či se národ povrné, se je vedno müdilo. I nasprôtno, glád i peštiš je vdérjo po severnoj Itáliji. Zlát pregnánoga Pietro Medici-ja je vu skôpe rokê prišeo i račun tí nezadovolni se je povêkšávo. Ti nevoščéni so Savonarolo potvár-jali. Franciskánski barátje, ki so ljubosumni bili na dominikánerov razvijájóco zmožnost, so gra-jali Savonarolo notrivmêšanje vu držávna dela i se zazávali na Pavél apoštola rêči: „Nišče se pa, ki so vítézje, ne zaplêjta v etoga žítka de-la...“ (II. Tim. 2, 4) Preci je v nevarnosti bio njegov žitek. Edna prôstovolna pôrgarska gárda ga je sprevájala na predganco. (Dale.)